

MUUTTAJATUTKIMUS 2017 - KUUSAMO

Koillis-Suomen Kehittämissyhtiö Naturpolis Oy

Mikko Leinonen
Heidi Salomäki

RESEARCH • AGENCY • STAFF

Yleistä tutkimuksesta

- Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää tulo- ja lähtömuuttaneiden sekä nykyisten asukkaiden vetovoima, työntövoima ja pitovoimatekijät. Lisäksi tutkittiin kaupungin imagoon, maineeseen ja palveluihin liittyviä tekijöitä, jotka tukevat tulo- tai lähtömuuttopäätöstä.
- Tutkimus toteutettiin puhelinhaastatteluina kesäkuussa 2017.
- Kohderyhmän muodostivat tulomuuttajat ja lähtömuuttajat sekä pitkäaikaiset Kuusamolaiset.
- Tutkimus perustuu 301 vastaukseen (tulomuuttajat 100, lähtömuuttajat 100 ja pitkäaikaiset asukkaat 101).
- Tässä raportissa esitetään tutkimuksen päätulokset. Kaikki tutkimuksen tulokset esitetään yksityiskohtaisesti InnolinkWeb® -järjestelmässä.

Taustatiedot

- Kuusamo ikääntyy.
  - Suurin osa pitkäaikaisista asukkaista (69 %) ja tulomuuttajista (43 %) on iältään yli 55 vuotta. Lähtömuuttajista suurin osa (46 %) on 24-34 –vuotiaita.
- Suurin muuttovirta tapahtuu Kuusamon ja Oulun välillä.
  - Lähtömuuttajista suurin osa muutti Ouluun (45 %), Helsinkiin (12 %) ja Rovaniemelle (4 %). Suurin osa tulomuuttajista muutti Kuusamoon Oulusta (41 %) ja Kuopiosta (4 %).
- Työvoimainen väestö lisääntyy Kuusamossa.
  - Tulomuuttajista suurin osa on työntekijöitä (49 %) ja eläkeläisiä (37 %). Pitkäaikaisista asukkaista myös suurin osa on työntekijöitä (30 %) ja eläkeläisiä (49 %). Lähtömuuttajista opiskelijoita oli 33 % ja työntekijöitä 33 %.
- Kuusamo rikastuu.
  - Tulo- ja lähtömuuttajista suurimmalla osalla bruttovuositulot ovat 15 001-30 000 (tulomuuttajat 48 % ja lähtömuuttajat 32 %). Tulomuuttajien bruttovuositulot ovat kuitenkin keskimäärin korkeammat kuin lähtömuuttajilla. Suurimmalla osalla pitkäaikaisista asukkaista bruttovuositulot ovat 45 001-60 000 (51 %).

Taustatiedot

- Vuokralla asuvat ovat riskialttiimpia muuttamaan pois verrattuna oman asunnon omistaviin.
  - Suurin osa tulo- ja lähtömuuttajista asuu kerrostalossa ja vuokralla kun taas suurin osa pitkäaikaisista asukkaista asuu omistamassaan omakotitalossa.
- Kuusamoon muuttaa korkeasti koulutettuja asukkaita.
  - Suurimmalla osalla kaikista vastaajaryhmistä on ammatillinen koulutus (tulomuuttajat 40 %, lähtömuuttajat 56 % ja pitkäaikaiset asukkaat 38 %). Tulomuuttajissa on kuitenkin lähtömuuttajia enemmän alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon omaavia.
- Suurin osa tulomuuttajista on paluumuuttajia.
  - Tulomuuttajista Kuusamossa on aiemmin asunut 54 %.

Muuttoprosessi ja -syyt

- Tulomuuttajat ovat riskialttiimpia muuttamaan pois kuin pitkäaikaiset asukkaat. Lähtömuuttajia on mahdollista houkutella muuttamaan takaisin.
  - Tulomuuttajista harkitsee ainakin mahdollisesti muuttoa pois nykyiseltä asuinpaikkakunnalta 15 %, lähtömuuttajista 16 % ja pitkäaikaisista asukkaista 6 %.
  - Pääsyyt, miksi nykyisestä kunnasta ei haluta muuttaa pois on tulomuuttajilla työpaikka ja perhesyyt, lähtömuuttajilla opiskelu- ja työpaikka sekä pitkäaikaisilla asukkailla vanhuus ja jo aiempi pitkäaikainen asuminen Kuusamossa.
- Tulomuuttajat olivat pääosin paluumuuttajia ja lähtömuuttajia motivoi itsensä kehittäminen.
  - Ajatus muuttamisesta syntyi pääosin tulomuuttajilla paluusta synnyinseudulle, työpaikan saannista ja perhesyistä.
  - Lähtömuuttajilla ajatus syntyi opiskelu- ja työpaikan saannista sekä perhesyistä.
- Ratkaisevimmat syyt muutolle tulomuuttajilla oli kuitenkin työpaikan saanti, perhesyyt ja paluu synnyinseudulle.
- Lähtömuuttajilla tärkeysjärjestys säilyi ennallaan ja ratkaisevimmat syyt olivat opiskelu- ja työpaikan saanti sekä perhesyyt.

Muuttoprosessi ja -syyt

- Muuttopäätökseen vaikutti merkittävimmin tulomuuttajilla muut syyt, sukulaisia ja/tai ystävä asuu kyseisessä kunnassa tai sen lähistöllä sekä kunnan luonnonläheisyys, viihtyisyys ja turvallisuus sekä rauhallisuus.
- Lähtömuuttajien muuttopäätökseen vaikuttaneet merkittävimmät tekijät olivat muut syyt, oma tai puolison työ-/opiskelupaikan sijaitseminen kyseisessä kunnassa, kunnan kannustavat työllisyysnäkömät ja hyvät opiskelumahdollisuudet sekä sijainti.
- Tulomuuttajat harkitsivat muuttoa suurimmaksi osaksi Kuusamoon, mutta muita vaihtoehtoja oli Ruka, Oulu ja Rovaniemi.
- Lähtömuuttajat harkitsivat pääosin Oulua, Helsinkiä ja Rovaniemeä.

Julkiset ja yksityiset palvelut

- Kuusamon asumistarjontaa pyydettiin arvioimaan asteikolla 1-7 kuudella eri osa-alueella ja nämä osa-alueet saivat tulomuuttajilta yhteistulokseksi 5,16 ja lähtömuuttajilta 5,39. Nämä ovat hyviä tuloksia.
  - Tulomuuttajat antoivat samoista osa-alueista entiselle asuinkunnalleen keskiarvoksi 5,00 ja lähtömuuttajat antoivat nykyiselleen 5,98. Tulomuuttajat pitivät siis Kuusamon asumistarjontaa vahvempana kuin entisen asuinkuntansa.
- Yksityisen palveluntarjonnan merkitys arvioitiin asteikolla 1-7 myös kuudella eri osa-alueella, joille keskiarvoksi muodostui tulomuuttajille 4,92, lähtömuuttajille 4,70 ja pitkäaikaisille asukkaille 5,76. Yksityisen palveluntarjonnan onnistuminen arvioitiin samalla tavalla ja tulomuuttajat antoivat kokonaisuudelle arvosanan 4,85, lähtömuuttajat 4,40 ja pitkäaikaiset asukkaat 5,29. Kuusamo ei siis aivan onnistunut täyttämään asukkaidensa vaatimustasoja. Tulokset olivat silti tulo- ja lähtömuuttajilta melko hyviä ja pitkäaikaisilta asukkailta hyviä.
  - Tulo- ja lähtömuuttajia pyydettiin myös vertaamaan yksityistä palveluntarjontaa entiseen ja nykyiseen asuinkuntaansa. Tulomuuttajat antoivat entiselle asuinkunnalleen 5,33 ja lähtömuuttajat nykyiselle 5,84. Kuusamon yksityistä palveluntarjontaa pidetään siis reilusti heikompana kuin entisten ja nykyisten asuinkuntien yksityistä palveluntarjontaa.

Julkiset ja yksityiset palvelut

- Julkisten palveluiden onnistumista arvioitiin asteikolla 1-7 kuudella eri osa-alueella, joille tulomuuttajat antoivat keskiarvoksi 5,29, lähtömuuttajat 5,55 ja pitkäaikaiset asukkaat 5,41, mitkä ovat hyviä tuloksia.
  - Tulo- ja lähtömuuttajia pyydettiin myös vertaamaan julkisia palveluita entiseen ja nykyiseen asuinkuntaansa. Tulomuuttajat antoivat entiselle asuinkunnalleen 5,34 ja lähtömuuttajat nykyiselle 6,24. Tulomuuttajat pitävät julkisia palveluita vain hiukan entistä asuinkuntaansa heikompina ja lähtömuuttajat reilusti nykyistä asuinkuntaansa heikompana.

Kuusamon palveluiden onnistuminen

• Tulomuuttajia, lähtömuuttajia ja pitkäaikaisia asukkaita pyydettiin arvioimaan Kuusamon palveluiden onnistumisia asteikolla 4-10. Yli 7,5 saaneiden tekijöiden taso on silti hyvä, vaikka ne olisivatkin niiden tekijöiden joukossa, joihin oltiin tyytymättömmimpiä. Alle 6 saaneiden tekijöiden taso on heikko. Vastaajaryhmät olivat tyytyväisimpiä ja tyytymättömmimpiä seuraaviin palveluihin:

Pitkäaikaiset asukkaat

Tyytyväisimpiä:

- Liikuntapaikat 8,8
- Lukio-opetus (nuoriso-opetus ja aikuislukio) 8,7
- Ohjattu liikunta 8,6
- Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto 8,5

Tyytymättömmimpiä:

- Joukkoliikenne 7,1
- Vanhuspalvelut 7,4
- Museot ja näyttelyt 7,6

Lähtömuuttajat

Tyytyväisimpiä:

- Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto 8,6
- Hammashuolto 8,6
- Eläinlääkäripalvelut 8,5
- Lääkäri- ja sairaanhoitopalvelut 8,5

Tyytymättömmimpiä:

- Joukkoliikenne 5,3
- Ammattikorkeakoulu 5,3
- Nuorisopalvelut 6,1

Tulomuuttajat

Tyytyväisimpiä:

- Liikuntapaikat 9,1
- Kansalaisopisto 9,0
- Kerho- ja iltapäivätoiminta 8,8
- Varhaiskasvatus 8,7

Tyytymättömmimpiä:

- Joukkoliikenne 6,2
- Rakennusvalvonta 7,0
- Erikoissairaanhoito 7,5

Viihtyisyys ja suosittelu

- Pitkäaikaiset asukkaat arvioivat Kuusamon viihtyvyyden asteikolla 1-7 vastaajaryhmistä korkeinten keskiarvolla 6,0. Tulo- ja lähtömuuttajat arvioivat Kuusamon viihtyvyyden keskiarvolla 5,8.
  - Tulomuuttajat arvioivat entisen asuinkuntansa viihtyvyyden arvosanalla 5,5 ja lähtömuuttajat nykyisen asuinkuntansa 5,9.
- Kuusamo sai NPS-suosittelemisindeksinsä arvoksi 38, kun kysyttiin tulomuuttajilta ja pitkäaikaisilta asukkailta asteikolla 0-10 *kuinka todennäköisesti suosittelisitte nykyistä asuinkuntaanne ystäville tai tuttavillenne*.
  - Tämä tarkoittaa, että vastaajista 7 % antoi arvosanan 0-6 (arvostelijat), 49 % arvosanan 7-8 (neutraalit) ja 44 % arvosanan 9-10 (suositteelijat). Pelkästään tulomuuttajien NPS-tulos oli 38 ja pitkäaikaisten asukkaiden 37. Tulokset ovat tasaiset ja tämä tarkoittaa, että tulomuuttajat olisivat jopa pitkäaikaisia asukkaita vähemmän riskialttiimpia muuttamaan pois. NPS-suosittelemisindeksin asteikko on -100-100.
- Annetut suosittelemisindeksit korreloivat positiivisesti muun muassa terveystalouksien ja kulttuuripalveluiden kanssa.
  - Toisin sanoen henkilöt, jotka ovat tyytyväisimpiä terveystalouksiin tai kulttuuripalveluihin suosittelevat todennäköisimmin Kuusamo muille vertaisryhmilleen.

Veto-, työntö- ja pitovoimatekijät

VETOVOIMATEKIJÄT

(Mitkä saavat muuttamaan Kuusamoon):

- Monelle synnyinseutua
- Luonnonläheisyys
- Viihtyisyys
- Turvallisuus ja rauhallisuus
- Toimiva arki ja hyvät peruspalvelut
- Ulkoilu- ja liikuntamahdollisuudet

PITOVOIMATEKIJÄT (Mitkä saavat asumaan Kuusamossa):

- Kotikunta
- Perheystävällisyys
- Varhaiskasvatus
- Kerho- ja iltapäivätoiminta
- Rauhallisuus
- Luonto
- Liikuntamahdollisuudet

TYÖNTÖVOIMATEKIJÄT (Mitkä saavat muuttamaan pois Kuusamosta):

- Joukkoliikenne/etäisyydet
- Keskusta-alue
- Ravintoloiden ja ostosmahdollisuuksien puute
- Kannustamattomat työllisyysnäkökulmat
- Heikot opiskelumahdollisuudet
- Erikoissairaanhoidon puute
- Nuorisopalveluiden puute
- Sijainti

Kiitos mielenkiinnostanne!